

Fråga om Arbetsdomstolen är behörig att som första instans ta upp och pröva en tvist om lönefordran, som uppstått hos en tidigare arbetsgivare som inte var bunden av kollektivavtal och vars verksamhet påstås ha övergått till nu instämmd arbetsgivare.

Postadress
Box 2018
103 11 STOCKHOLM
Besöksadress
Stora Nygatan 2 A och B

Telefon
08-617 66 00
Telefax
08-617 66 15
kansliet@arbetsdomstolen.se
www.arbetsdomstolen.se

Expeditionstid
Måndag-fredag
09.00-12.00
13.00-15.00

ARBETSDOMSTOLENBESLUT
2013-01-30
StockholmBeslut nr 8/13
Mål nr A 52/12**KÄRANDE**

Svenska Kommunalarbetareförbundet, Box 19039, 104 32 Stockholm
Ombud: Förbundsjuristen Annett Olofsson, LO-TCO Rättsskydd AB,
Box 1155, 111 81 Stockholm

SVARANDE

Malmö Stad, 205 80 Malmö
Ombud: arbetsrättschefen Sophie Thörne och arbetsrättsjuristen
Göran Söderlöf, Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm

SAKEN

lönefordran; nu fråga om begäran om överlämnande till tingsrätt

Bakgrund och yrkanden

Mellan Svenska Kommunalarbetareförbundet (förbundet) och Malmö stad (staden) gäller kollektivavtalet KHA 94, Kommunalt Huvudavtal. Förbundets medlemmar V.C. och S.L. var tidigare anställda som personliga assistenter hos Buxbom Invest AB (Buxbom) vars verksamhet bestod i personlig assistans till en enskild brukare. Buxbom var inte bundet av kollektivavtal. Efter att det uppdagats oegentligheter i Buxboms utförande av assistansen anordnade Malmö stad assistans för den aktuella brukaren under perioden den 1 juli – 30 september 2010. Försäkringskassan beslutade i enlighet härmed att assistansersättningen skulle utbetalas till Malmö kommun i stället för till Buxbom. V.C. och S.L. fortsatte att utföra arbete som personliga assistenter åt den aktuella brukaren under den tid då Malmö stad svarade för assistansen. Efter den 30 september 2010 övertogs assistansen av ett annat assistansbolag. Buxbom försattes i konkurs den 1 april 2011.

Förbundet har väckt talan mot Malmö stad och yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta Malmö stad att till V.C. och S.L. utge vissa kapitalbelopp avseende lön och övertidsersättning jämte ränta. Malmö stad har bestritt käromålet i dess helhet.

Förbundet har härefter begärt att målet ska hänvisas till behörig tingsrätt.

Frågan om målet ska hänvisas till tingsrätt har avgjorts efter föredragning. Parterna har anfört i huvudsak följande.

Förbundet

Yrkad ersättning avser arbete som har utförts under en period då Buxbom ansvarade för assistansen. Den 1 juli 2010 skedde emellertid en verksamhetsövergång enligt 6 b § anställningsskyddslagen från Buxbom till Malmö stad. Rättigheter och skyldigheter på grund av V.C:s och S.L:s anställningsavtal övergick därigenom till Malmö stad. Vid tidpunkten för övergången hade V.C. och S.L. fordringar på Buxbom avseende lön och overtidsersättning. Malmö stad är på grund av övergången skyldig att betala dessa fordringar.

Twisten avser således fordran som V.C. och S.L. tjänat in då verksamheten bedrevs av Buxbom som inte var bundet av kollektivavtal. Fordran grundar sig på deras enskilda anställningsavtal och inte på kollektivavtal. Det är alltså fråga om en tvist om anställningsförhållanden som inte regleras av kollektivavtal. Tvisten faller även utanför det mellan förbundet och Malmö stad gällande kollektivavtalet och berörs inte heller av den förhandlingsordning som finns i det avtalet. Arbetsdomstolen är därför inte behörig att som första instans handlägga tvisten. Arbetsdomstolens avgöranden, AD 1979 nr 5 och AD 1999 nr 99, stöder förbundets uppfattning.

Malmö stad

Förbundets talan är preskriberad eftersom omständigheterna, som yrkandena hänför sig till, inträffade mer än två år och dessutom varit kända för förbundet i mer än fyra månader innan förhandling påkallades. Preskriptionsinvändning gjordes i samband med såväl de lokala som centrala tvisteförhandlingarna. Om Arbetsdomstolen skulle finna att förbundets talan inte är preskriberad, bestrider kommunen att det har skett sådan verksamhetsövergång från Buxbom till Malmö stad som avses i 6 b § anställningsskyddslagen. Buxbom försattes i konkurs när Försäkringskassan slutade betala assistansersättning till bolaget. 6 b § anställningsskyddslagen är inte tillämplig vid övergång i samband med konkurs.

Förbundet har formulerat sin talan på så sätt att huvudfrågan är om det har förelegat en verksamhetsövergång enligt 6 b § anställningsskyddslagen från Buxbom till Malmö stad. Mellan parterna gällde vid den aktuella tidpunkten kollektivavtal. Berörda arbetstagare är medlemmar i förbundet. Arbetsdomstolen är därmed behörig att som första instans handlägga tvisten, som får anses utgöra en ”arbetstvist i övrigt”, mellan förbundet och Malmö stad enligt 2 kap. 1 § första stycket 2 arbetstvistlagen. Parterna har även genomfört tvisteförhandlingar i enlighet med förhandlingsordningen i det mellan parterna gällande kollektivavtalet.

Skäl

Av 2 kap. 1 § första stycket arbetstvistlagen följer bland annat att Arbetsdomstolen som första domstol ska ta upp och avgöra tvist som väcks av arbetsgivar- eller arbetstagarorganisation eller av arbetsgivare som själv slutit kollektivavtal, om målet gäller tvist om kollektivavtal eller annan arbetstvist som avses i medbestämmandelagen (första punkten) eller arbetstvist i övrigt under förutsättning att kollektivavtal gäller mellan parterna eller att enskild arbetstagare som berörs av tvisten sysselsätts i arbete som avses med kollektivavtal vilket arbetsgivaren är bunden av (andra punkten). Annan arbetstvist ska enligt 2 kap. 2 § första stycket arbetstvistlagen tas upp och avgöras av tingsrätt.

Enligt förarbetena får i detta sammanhang kravet att kollektivavtal ska gälla mellan parterna anses uppfyllt även när enbart t.ex. ett kollektivavtal med förhandlingsordning gäller mellan organisationer på ömse sidor, till vilka enskilda arbetsgivare och arbetstagare som berörs av tvisten är anslutna eller när annars kollektivavtal gäller enbart på organisationsplanet (se prop. 1976/77:141 s. 45).

De påstådda lönefordringarna grundar sig på enskilda anställningsavtal och uppstod hos Buxbom, som inte var bundet av kollektivavtal. Vid sådana förhållanden ska Arbetsdomstolen normalt inte som första instans ta upp och avgöra tvisten. Förbundet har emellertid gjort gällande att rättigheter och skyldigheter på grund av V.C:s och S.L:s anställningar hos Buxbom har övergått till Malmö stad genom en övergång av verksamheten från Buxbom till Malmö stad enligt 6 b § anställningsskyddslagen, vilket staden har bestritt. För att förbundet ska kunna vinna bifall med sin talan mot Malmö stad om ersättning till medlemmarna krävs att domstol kommer fram till att en verksamhetsövergång enligt 6 b § anställningsskyddslagen har skett. Frågan om verksamhetsövergång har skett är en arbetstvist som Arbetsdomstolen har att pröva som första instans, om förutsättningarna i 2 kap. 1 § första stycket 2 arbetstvistlagen är uppfyllda. Det är ostridigt att kollektivavtal gällde mellan förbundet och Malmö stad vid tidpunkten för den påstådda verksamhetsövergången. Kollektivavtalet innehåller bland annat en förhandlingsordning enligt vilken parterna har förhandlat om de tvistiga fordringarna.

Vad som anförts ovan innebär sammantaget, enligt Arbetsdomstolens mening, att Arbetsdomstolen är behörig att som första instans ta upp tvisten till prövning. Förbundets hemställan om att tvisten ska hänvisas till behörig tingsrätt ska därför avslås och handläggningen av tvisten fortsätta i Arbetsdomstolen.

Arbetsdomstolens ställningstagande

Arbetsdomstolen avslår Svenska Kommunalarbetareförbundets yrkande om att domstolen ska hänvisa målet till behörig tingsrätt.

Ledamöter: Karin Renman, Inger Mattsson Kasserud och Ronny Wenngren.
Enhälligt.

Sekreterare: Björn Länsisyrjä